

den fra et lægeligt synspunkt uheldige uro og forstyrrelse, som en afstemning og den deraf følgende valgagitation vil kunne skabe på sygehusene. For så vidt angår hjemmeliggende syge, har det allerede af hensyn til risikoen for brud på valghemmeligheden ikke været muligt at gennemføre en særlig stemmeafgivning.

Udvalget finder det imidlertid forsvarligt at foreslå reglerne om stemmeafgivning pr. brev udvidet til også at omfatte patienter på sygehuse eller andre offentlige helbredelses- og plejehjem. Da der i en række kommuner ikke findes kommunale plejehjem m. v. og kommunerne derfor i en vis udstrækning er henvist til at indlægge plejehjemspatienter på private pleje- og alderdomshjem, med hvilke de respektive kommunalbestyrelser har indgået overenskomst, har man endvidere fundet det rimeligt at tillade afstemning pr. brev på sådanne hjem; af hensyn til den nødvendige kontrol med, at afstemningen overalt bliver gennemført på betryggende måde, har man dog fundet, at afstemningen på disse hjem skal forestås af en repræsentant for det stedlige folkeregister.

Af hensyn til valghemmeligheden har udvalget derimod ment at måtte afstå fra at foreslå stemmeafgivning pr. brev udvidet til også at omfatte de vælgere, der er senge-liggende i hjemmet.

Vælgere, der er indsat i en af fængselsvæsenets institutioner, har hidtil kun haft mulighed for at stemme, såfremt de har opnået udgangstilladelse. Der er imidlertid ikke hjemmel til at meddele sådan tilladelse alene med henblik på stemmeafgivning, og en sådan ordning ville i øvrigt såvel ud fra et administrativt som et sikkerhedsmæssigt synspunkt være uheldig.

Da strafbare forhold ikke bør medføre tab af borgerlige rettigheder, jfr. straffelovens § 78, stk. 1, og da de indsattes rettigheder derfor så vidt muligt kun bør gøres til genstand for indskrænkning i det omfang, hvori hensynet til sikkerheden og den anstaltsmæssige orden gør det påkrævet, finder udvalget, at der også bør tillægges vælgere, der er indsat i en fængselsinstitution, adgang til at stemme pr. brev.

Endelig har udvalget drøftet spørgsmålet om, hvorvidt det vil være foreneligt med grundloven at give udenrigstjenestens ud-

sendte medarbejdere mulighed for at afgive stemme under opholdet i udlandet. I betragtning af de principielle fortolkningsmæssige problemer, som spørgsmålet indeholder, har udvalget foranlediget spørgsmålet forelagt for de retsvidenskabelige fakulteter ved Københavns og Århus universiteter til udtalelse.

Efter de i udvalget stedfundne forhandlinger har indenrigsministeren stillet de nedenstående ændringsforslag nr. 1-3 samt 6-9, som er tiltrådt af udvalget eller af et flertal, og om hvis nærmere indhold i øvrigt henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et mindretal (Aksel Larsen) ønsker at redegøre for sit principielle syn på, hvorledes valgloven burde være, og i den forbindelse at fremsætte skitser til valgmetoder.

Den gældende valglovs princip med opstillingskredse, der almindeligt, men fejlagtigt opfattes som enkeltmandskredse, strider mod systemet med amtskredse og tillægsmandater. De såkaldte kredsmandater er ikke mandater fra enkeltmandskredse, men amtskredsmandater. Tillægsmandaterne fordeles på partierne inden for de tre områder i forhold til partiernes stemmetal i amts- og storkredse — med anvendelse af den gældende regel med divisor 1-4-7 osv. Dette bevirker, at kandidater, opstillet i store kredse, har større valgchancer end kandidater, opstillet i mindre kredse, og fører ved mandatfordelingen til, at visse kredse får valgt flere af de i kredsen eller kredsene opstillede kandidater, mens andre kredse ikke bliver repræsenteret ved nogen i kredsen opstillet kandidat.

Når man accepterer, og hvis man bibeholder systemet med amts(stor-)kredse, ville det logiske være, at et partis kandidater i amts(stor-)kredsen opstilledes på en partiliste, hvor rækkefølgen måtte fastsættes af partiets amtsorganisation efter de i vedkommende parti gældende opstillingsregler (det udelukkes ikke, at der ved lov som i Norge kunne fastsættes bestemmelser for nominering, som skulle sikre demokratiske opstillinger). Med en sådan ændring af valgloven ville det nuværende amts-(stor-)kredssystem kunne fungere under forbehold af, at tillægsmandaterne bibeholdes. Dog vil det med den nuværende inddeling af landet i